

Predikan i Abrahamsbergskyrkan Palsmåndagen 2015. Tema Vägen till korset. Predikotext Joh 12: 1-16

¹Sex dagar före påsken kom Jesus till Betania, där Lasaros bodde, han som Jesus hade uppväckt från de döda. ²Man ordnade där en måltid för honom; Marta passade upp, och Lasaros var en av dem som låg till bords med honom. ³Maria tog då en hel flaska dyrbar äkta nardusbalsam och smorde Jesu fötter och torkade dem sedan med sitt hår, och huset fylldes av doften från denna balsam. ⁴Men Judas Iskariot, en av lärjungarna, den som skulle förråda honom, sade: ⁵"Varför sålde man inte oljan för trehundra denarer och gav till de fattiga?" ⁶Detta sade han inte för att han brydde sig om de fattiga utan för att han var en tjuv; han hade hand om kassan och tog av det som lades dit. ⁷Men Jesus sade: "Låt henne vara, hon har sparat sin balsam till min begravningsdag. ⁸De fattiga har ni alltid bland er, men mig har ni inte alltid."

⁹En stor mängd judar fick reda på att Jesus var där, och de kom dit inte bara för hans skull utan också för att få se Lasaros, som han hade uppväckt från de döda.

¹⁰Översteprästererna bestämde sig då för att döda Lasaros också, ¹¹eftersom så många judar för hans skull gick ifrån dem och trodde på Jesus.

¹²Nästa dag, när de många som hade kommit till högtiden fick höra att Jesus var på väg till Jerusalem, ¹³tog de palmkvistar och gick ut för att möta honom. Och de ropade:

Psalm 487 (Hosianna! på en melodi av Egil Hovland)

"Hosianna! Välsignad är han som kommer i Herrens namn, han som är Israels konung."

¹⁴Jesus fick tag i en åsna och satte sig på den, som det står skrivet: ¹⁵"*Frukta inte, dotter Sion. Se, din konung kommer, sittande på en ungåsna.*" ¹⁶(Lärjungarna förstod först inte detta, men när Jesus hade förhärligats kom de ihåg att som det stod skrivet om honom, så hade man gjort med honom.)

Det är ju tre berättelser som samlas upp i den här ganska långa predikotexten. Den första handlar om att Lasaros, som var död, hade väckts till liv av Jesus från Nasaret. Den händelsen ligger en tid tillbaka, men är en av de mest dramatiska i den bibliska historien. Och Lasarus, detta levande bevis på att Jesus hade makt över döden, var med där på middagen som Marta hade lagat (återigen denna Marta, som fixar det praktiska).

Den andra berättelsen talar om Maria, som häller dyrbar balsam över Jesu fötter. En storslagen handling. Hon sätter sig över alla kalkyler om vad som är ekonomisk rimligt, och med självklarhet avvisar Jesus alla idéer om någon alternativ användning: det *var* stora värden som man kunde ha omsatt i pengar (kostnaden svarade mot mer än en årslön för en vanlig arbetare på den tiden). Men kärleken spräcker alla kalkyler.

Det här två berättelserna skickar starka signaler. De tvingar människorna att ta ställning. De lämnar inget utrymme för den skamliga liknöjdheten. Den första gäller livets seger över döden, och den andra hur kärlek och generositet övertrumfar ekonomism och småaktighet. Många människor som hade lärt känna Jesus, eller hört rykten om honom. De var imponerade. Men hans ställning i offentligheten betydde att de etablerade religiösa ledarna var både arga och oroliga: Fariséerna sade till varandra: "Ni

ser att ingenting hjälper. Alla människor springer efter honom.” Det får vi reda på i Johannesevangeliet – som en kommentar efter det stycke vi har läst.

Ja människorna hade blivit väldigt intresserade. De drog i stora skaror ut för att möta Jesus. Och här börjar den tredje berättelsen i vår text: han rider in i Jerusalem under folkets jubel. De sjunger Hosianna och viftar med palmkvistar. De lägger ut kläder på marken, jublar och vinkar.

Men här börjar det också bli svårt. Är det ”Israels konung” som kommer? Det är säkert flera där i människomassan som ser framför sig att nu ska Israel resa sig, köra ut romarna och under den nye kungens ledning etablera det ägandes land och det välsignade liv som Gud hade lovat: det som han hade slutit förbund om med sitt folk. Men så kommer han på en åsna. Det var något som inte stämde med bilden av landets räddare. Det är ungefär som om Jesus i vår tid skulle köra in i Stockholm längs Götgatan, på en rostig moped som han hade fått låna i en källarverkstad i Årsta. Inte så gloriöst precis. Men folket jublade!

Det är ganska vanligt att man i predikan under påsktiden pekar på människornas ombytlighet. Ena dagen sjunger de Hosianna och jublar över mannen på åsnan. Några dagar senare vrålar de ”korsfäst!” och skriker att mördaren Barabbas ska släppas fri - hellre än Jesus.

Det kan säkert vara bra att bli påmind om hur opålitliga och falska vi kan vara: både när vi uppträder som individer och när vi, kollektivt, blir delar i en större opinion.

Men jag tror att vi kan tänka så här i stället. Det fanns en skara kring Jesus, vi vet inte hur stor den var helt klart större än bara 11 eller 12 personer. De hade förstått att Jesus stod för något annat än framgång och makt. De hade börjat skymta en annan sanning. Och den sanningen var att denne förvisso märklige man inte var på väg att segra och triumfera på maktens, politikens och ekonomins villkor. De älskade Jesus och tänkte sig att ställa upp för honom. De utgjorde inte en kyrka och inte ett parti, men de var en Jesus-gemenskap som bestod av dem som hade lärt känna honom. De älskade honom och ville stötta honom i hans uppdrag. Just denna söndagsmorgon hade de en av sina härliga stunder. Jesus kom på åsnan och alla var glada och jublade. Men sedan blev det värre. De visste att många var fientliga mot Jesus, både i hans eget folk och inom ockupationsmakten.

Detta hade man levat med länge. Motsättningarna hade lett till skarpa diskussioner, särskilt med fariséerna och med dem som hade till yrke att uttolka skrifterna och slå vakt om den rätta läran. Många av de här debatterna finns redovisade i evangelierna. De är kraftfulla och lärorika att ta del av än i dag. Ganska ofta utmanade Jesus och hans lärjungar genom att göra olämpliga saker: som att äta mat med tullindrivare och andra skummisar, eller att tala med kvinnor som om de vore riktiga människor. Ett par gånger tog man till civil olydnad: som att bota sjuka på sabbaten eller ställa till bråk i templet. Jesus ville visa att omsorgen om människan i Guds ögon är viktigare än omsorgen om regelverket. Men såvitt vi vet hade det ingen givit sig på honom med våld.

Men strax efter intåget i Jerusalem blev det skarpt läge. Det tar oss till trädgården i Kidrondalen, den som kallas Getsemane. Jesus hade varit där några timmar med sina

lärjungar. Det var kväll. Dit kom då en beväpnad vaktstyrka för att gripa Jesus. Han talade till dem, men gjorde inget motstånd. Det gjorde däremot Petrus.

- Nu hade det ändå gått för långt! Skulle de här busarna utan vidare få dra iväg med deras älskade och beundrade Mästare?

Petrus drar sitt svärd. Han försöker väl inte döda någon direkt, men svingar det så att en person som heter Malkus blir av med ena örat. Jesus tillrättavisar Petrus "Stick svärdet i skidan". Han förklarar helt lugnt att det som nu kommer att ske, det måste ske.

Det här tvingar oss att tänka på hur den tror på Jesus Kristus ska förhålla sig till dem som inte gör det. Hur ska vi se på dem som aktivt bekämpar vår tro och våra värderingar? Hur hanterar vi att människovärdet, som i Guds ögon är det högsta värdet, kränks och hånas? Man skulle ju hoppats att händelsen i Getsemane en gång för alla skulle visat att kristen tro inte kan hävdas med vapenmakt, men så har det ju inte blivit heller. Det finns en lång och för kyrkan pinsam historia som pekar på motsatsen: att det många gånger till och med förts krig i Jesu namn.

Tillbaka till huvudspåret: hur försvarar vi tron och människorna? Vårt problem är knappast om vi bör hävda kristen tro med vapenmakt, men grundfrågan finns kvar. I dessa dagar tvingas vi ta ställning till hur pass mycket lagskydd som ska ges åt människors religiösa övertygelser. Vi värnar vår svenska yttrandefrihet (och jag tror att vi står på säker grund där, men kom ihåg att den inte funnits särskilt länge!). I stora delar av världen är det bokstavligen livsfarligt att bekänna någon annan tro än majoritetens (eller statens). Vi ska senare i vår gudstjänst ägna detta våra förböner.

Om vi ska komma till roten är det bra att ställa frågan: vad skulle Jesus ha gjort? Hur skulle han i dag ha bemött religionsfanatiker, vapenskramlare, miliser och hädare. Olika – säkert! – men i första hand med *respekt*. Han skulle ha skilt på människorna och deras onda handlingar. Han tvingar ingen att tro, och vill naturligtvis inte att vi ska göra det heller. Vi ska låta det sinnelag råda bland oss som fanns hos Jesus Kristus (dagens episteltext Filipperbrevet 2:5 - 11)

Jesus lär oss att fiendskap inte är en symmetrisk relation. Den som talar eller betar sig fientligt mot Jesus betraktar han ändå inte som sin fiende. "Älska dina fiender och be för dem som förföljer er" har han sagt.

Detta var inte lätt att komma ihåg i det spända läget i Getsemane, och ändå svårare i den oroliga och blandade folksamling som dagen efter var samlad på översteprästens gård för att vänta på domen mot Jesus. Petrus och de andra som hade vandrat med Jesus var omgivna av fiendskap. Några våldsamer ställde de inte till med vid det tillfället. Tvärtom var det lite så och så med civilkuraget: "Nej jag känner inte den mannen!"

Flera av er har säkert sett filmen Selma. Det är namnet på en liten stad i södra USA där det rådde hård fiendskap, till och med hat, från den vita befolkningen mot de svarta - särskilt när dessa sökte utöva sin rösträtt. För exakt 50 år sedan blev den platsen för en historisk uppvisning i att fiendskap inte behöver mötas med fiendskap. Martin Luther King (intressant namn för en baptistpastor, eller hur?) ledde en stor marsch. I filmen får man se hur mängder av människor, mest svarta, med lugn blick och stor tillit till varandra går emot poliser och huliganer som möter dem med batonger, hundar och baseballträn. Men det lugnet kom inte av sig självt. I veckor hade King och hans

medhjälpare i olika kyrkor tränat människor att inte tappa behärskningen, inte gripa till våld, inte slå ner blicken. Helt enkelt övat på försoningens sinnelag.

Det var imponerande, både i verkligheten och på film. Om man vill tillägna sig det sinnelag som Jesus Kristus stod för, så tar det både tid och ansträngning. Petrus hade inte nått särskilt långt då, under den första påsken. Martin Luther King och hans ickevåldsrörelse hade dragit lärdom, och arbetat sig fram till något riktigt viktigt.

Ingen av oss kan väl påstå att vi kommit särskilt långt på den väg som Jesus inbjuder oss att gå. Korsets väg, som är dagens tema. Den frivilliga vandringen bort från våld, makt och hierarkier kräver uthållighet och tro. Den har sina tunga avsnitt och branta backar. Men där finns också plats för Hosianna: för oreserverad glädje och jublande tacksamhet. Fastetiden, Palmsöndagen och påsken ger fantastiska möjligheter att dag för dag, steg för steg – gudstjänst för gudstjänst! – ta till oss det som Jesus helst ville: att vi frimodigt skulle gå med honom på den vägen och tillägna oss det sinnelag som fanns hos honom själv.

Gud välsignar din vandring på den vägen och följer dig ända fram.
Amen